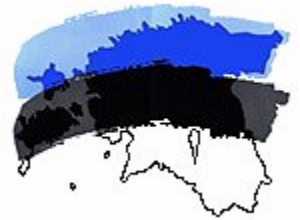

E-hääletamise kokkuvõte

Heiki Sibul

Vabariigi Valimiskomisjoni esimees

17.02.2006 eGA seminar

Tee e-hääletamiseni

- 2002.a seaduse vastuvõtmine
- 2003.a projekti algatamine, riigihange, süsteemi ettevalmitus

- 2005.a
 - jaanuaris piloot Tallinnas
 - juunist septembrini vastuolud Riigikogu ja Vabariigi Presidendi vahel
 - Riigikohtu lahend
 - oktoobris kohalikud valimised

E-hääletamise tutvustamine

- Reklaamikampania;
- E-Riigi Akadeemia ja VVK korraldatud konverents “E-hääletamise võimalused ja väljakutsed 16.09.2005;
- ausa e-hääletamise põhimõtted (e-hääletamise hea tava);
- avalik proovihääletamine.

Eesti e-hääletamise ainulaadsus

- Üleriigiline;
- kehtivad tulemused;
- hääle muutmise võimalus;
- ID-kaart valija tuvastamiseks.

Mis mujal takistuseks?

- Seadusandluse puudumine
sh hääletamisprotseduuri salajasus tagamata
(samal kirjal teel hääletamisel sageli
aktsepteeritud);
- digitaalse isikutuvastamise probleemid, pole
riiklikku infrastruktuuri;
- usaldamatus.

Tõrked e-hääletamise ajal

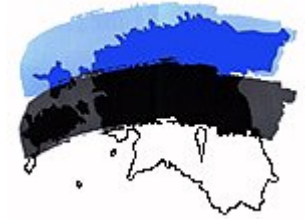
- Viivitus www.valimised.ee avamisel.

Järeldus: vajalikud viited serveris ennetavalt vahetada.

- 3. hääletuspäeval tõrked SK kehtivuskinnituse teenusega.

Järeldus: parandada SK valmisolekut.

E-hääletajate arv

E-hääli	9681
sh korduvaid	364
Tühistatud e-hääli	30
Loetud e-hääli	9287
E-häälte osakaal (hääled/e-hääled)	~ 2 %
E-häälte osakaal eelhääletanutest	7 %
Esmakordseid digiallkirja andjaid e-hääletajate hulgas	61 %

E-hääletäjät vanus ja sugu

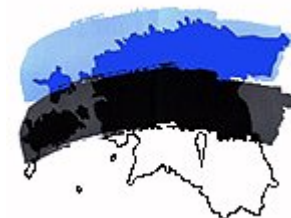
<i>Vanus/sugu</i>	N	%	M	%
-29	1062	25.0%	1512	30.0%
30-59	2636	62.1%	3155	62.6%
60 -	547	12.9%	375	7.4%
KOKKU	4245	100.0%	5042	100.0%

E-hääli saanud erakonnad

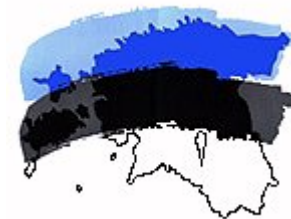
<i>Partei</i>	<i>E-hääli</i>	<i>%</i>
Eesti Reformierakond	3039	32.7
Erakond Isamaaliit	1629	17.5
Erakond Res Publica	965	10.4
Sotsiaaldemokraatlik Erakond	916	9.9
Eesti Keskerakond	806	8.7
Eestimaa Rahvaliit	640	6.9
Eesti Kristlik Rahvapartei	24	0.3
Eestimaa Ühendatud Rahvapartei	12	0.1
Eesti Iseseisvuspartei	8	0.1
Eesti Vasakpartei	6	0.1
Vene Erakond Eestis	0	0.0
E-hääli	9287	100.0

Kohad, kust e-hääletati üle 20 korra:

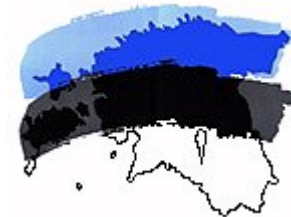
210	Ühispanga kontorid	43	Eesti Energia
165	Kodakondsus- ja Migratsiooniamet	32	Tartu Linnavalitsus
80	Tallinna Linnavalitsus	28	AS Kernel kliendid (raadiolingid) www.kodu.ee
70	Riigikogu	27	Rahandusministeerium
61	erinevad riigiametid	26	Transservice-N http://www.narvatransiit.ee/
58	Justiitsministeerium	26	Sotsiaalkindlustusamet
58	Maksu- ja Tolliamet	25	Välisministeerium
58	Elion	24	AS If Kinnisvarahaldus
55	Politseiamet	23	Riigikontroll
54	EMT	22	Tartu Ülikool
50	Hansapank	21	Elisa kliendid
49	Riigikantselei		
44	Majandusministeerium		

E-hääletajate arvutiplatvorm

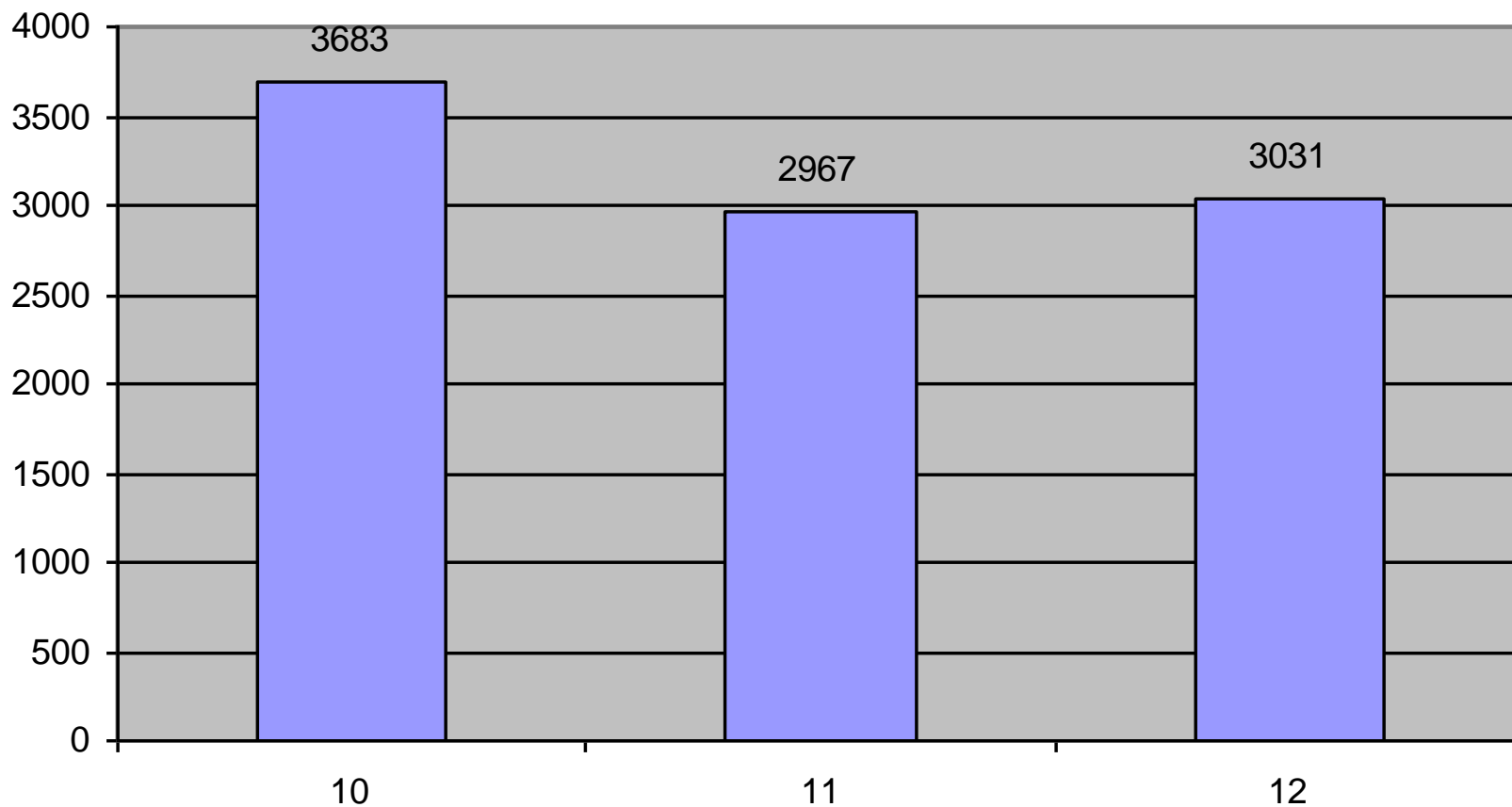

- Windows 99.1%
- Linux 0.72%
- Macintosh 0.18%

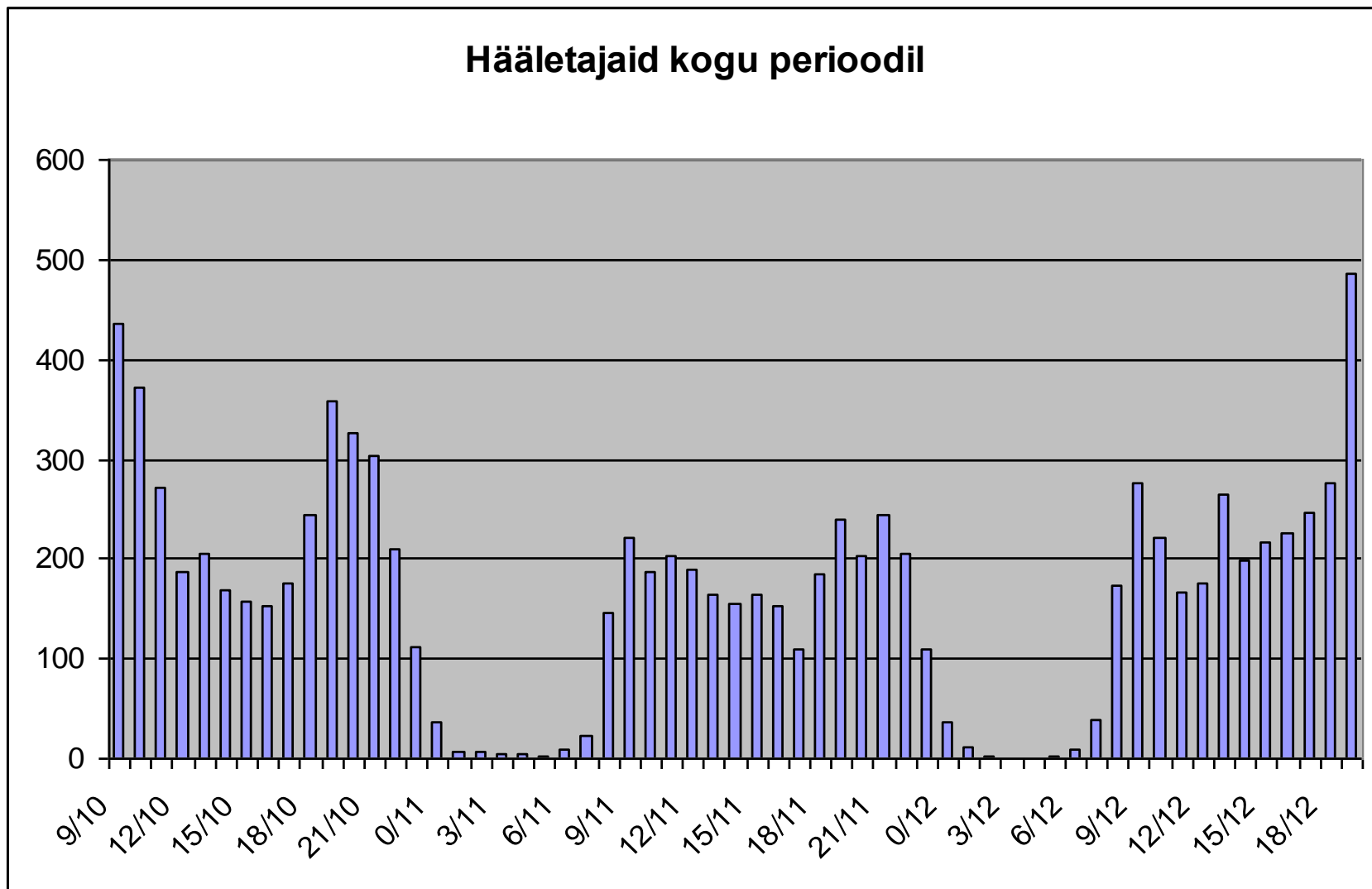
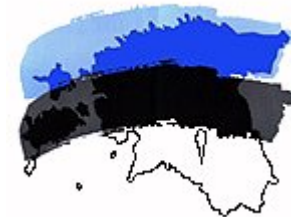
E-hääletajad päevade lõikes

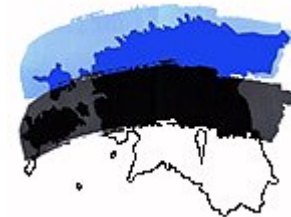
Hääletajaid

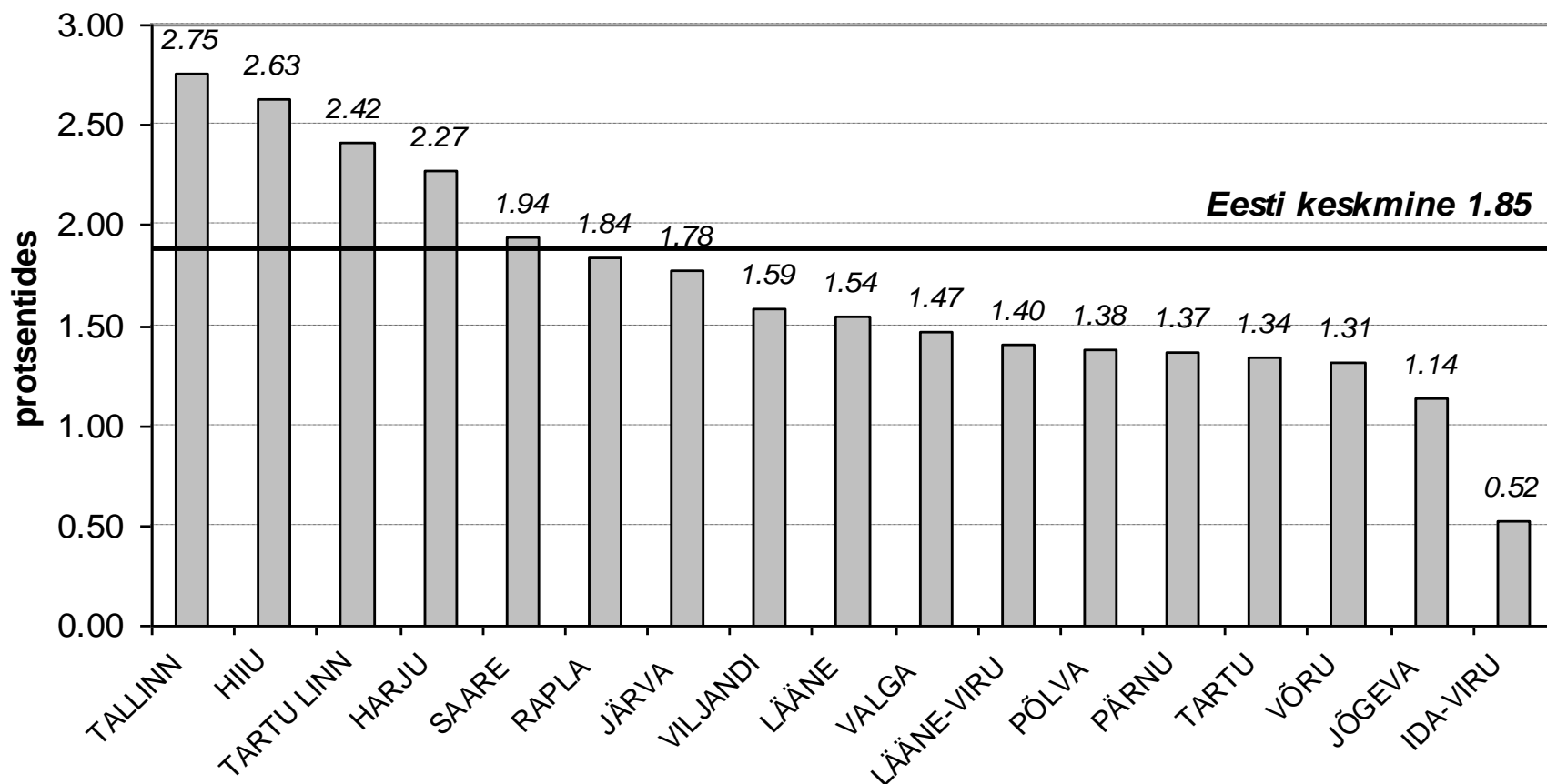
E-hääletajaid tunnilõikes

E-hääletanute osakaal hääletanutest

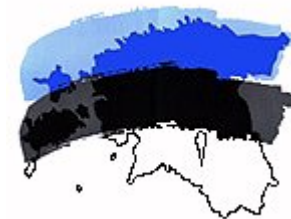

E-hääletanute osakaal hääletanutest

E-hääle protsent häälest

10 esimest valda ja linna

1. Ruhnu (Saare)	11.1 %	6. Järva-Jaani (Järva)	3.4 %
2. Harku (Harju)	4.0 “	7. Viimsi (Harju)	3.3 “
3. Saku (Harju)	3.7 “	8. Saue vald (Harju)	3.2 “
4. Vastse-Kuuste (Põlva)	3.6 “	9. Meeksi (Tartu)	3.1 “
5. Käina (Hiiu)	3.5 “	10. Kärkla (Hiiu)	3.0 “

Tänan kuulamast!